

10. Куліковський Р. І., Петренко В. П., Хамчук Г. П. Інтелектокористування як головна умова раціонального використання ресурсів природи. *Державна політика щодо місцевого самоврядування: стан, проблеми та перспективи: збірник матеріалів 13-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Хмельницький : ХНТУ, 2022. С. 94–97.

11. Cipolla Temperament Test. *IDRlabs*. URL: <https://www.idrlabs.com/>

12. Dmytro Dzvinchuk, Victor Petrenko, Mariana Orliv, Andriy Mazak, Iryna Ozminska, “Progressive Capitalism” by J. Stiglitz: Rethinking the Priorities of Its Formation, *Journal of Business and Economic Development*. 2019. Vol. 4. No. 4. pp. 128–133. DOI: 10.11648/j.jbed.20190404.11

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-303-6-35>

Русенко Н. В.,

аспірант Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського м. Київ, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЗАГРОЗ ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

Наразі наше суспільство перебуває у надзвичайних умовах. Коли існують зовнішні загрози – внутрішні загрози займають другорядні позиції та відступають на задній план. Проте утримувати внутрішній фронт не менш важливо.

Без сумніву на сьогодні діяльність усіх державних органів має проводитися з урахуванням загальної геополітичної та внутрішньої державної обстановки. Крім того, ця діяльність має зосереджуватися виключно на аналітичному прогнозуванні, своєчасному виявленні та на попередженні і нейтралізації всіх зовнішніх і внутрішніх загроз.

Основні засади державної політики, що в своїй основі направлена на захист національних інтересів і гарантування захисту особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх ризиків відповідно до Конституції України визначає саме Закон України «Про національну безпеку України» [1].

Існують різні варіанти щодо трактування поняття «загрози» та законодавець пропонує вживати термін у такому значенні як «загрози національній безпеці – це наявні та потенційно можливі явища

і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України [2].

З точки зору політичної науки загрози слід розглядати як такі, що унеможливають діалог між учасниками внутрішньої політичної системи [3]. Демократичний діалог між політичними опонентами в умовах воєнного стану ускладнений, а тому учасникам внутрішньої політичної системи важливо вибудувати адекватні комунікаційні механізми. Координація дій учасників залежить від все стороннього усвідомлення масштабів агресії.

Загрози національним інтересам і національній безпеці існують у різних сферах діяльності та розвитку суспільства. Серед інших науковці зазначають як важливі загрози національній безпеці у внутрішньополітичній сфері.

Основними напрямками державної політики з питань національної безпеки України у внутрішньополітичній сфері є: забезпечення неухильного додержання конституційних прав і свобод людини та громадянина, захист конституційного устрою, вдосконалення системи політичної влади з метою зміцнення демократії, духовних та моральних підвалів суспільства; підвищення ефективності функціонування політичних інститутів влади; створення дійових, у тому числі судових, механізмів захисту конституційних прав людини та основних свобод; забезпечення політичної стабільності, громадянського миру та взаєморозуміння в суспільстві, запобігання проявам екстремізму; забезпечення прозорості в діяльності державних органів, прийнятті управлінських рішень, інформованості населення, зміцнення на цій основі його довіри до владних інститутів; створення повноцінного, ефективно діючого місцевого і регіонального самоврядування; формування і вдосконалення політико-правових, соціально-економічних та духовно-культурних засад етнонаціональної стабільності, відпрацювання ефективних механізмів узгодження інтересів етнічних спільнот та розв'язання міжнаціональних суперечностей; забезпечення міжконфесійної стабільності та запобігання конфліктним загостренням на релігійній основі, недопущення протистояння різних церков, у тому числі щодо розподілу сфер впливу на території України [4].

Досліджувана сукупність органів державної влади і військових формувань, діяльність яких перебуває під контролем суспільства і безпосередньо спрямована на захист національних інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз називається воєнною організацією держави [2]. Така сукупність формує демократичну єдність воєнної та цивільної сторони і спрямовує державний механізм на досягнення найкращого результату у боротьбі з основними загрозами національній безпеці.

Проаналізувавши основні загрози національній безпеці, стабільності суспільства та безпеці всіх учасників політичного процесу в середині держави визначимо чотири групи загроз у внутрішньополітичній сфері.

До суспільно-політичних загроз відносяться: порушення з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування чинного законодавства, прав і свобод людини і громадянина; порушення прав людини при проведенні виборчих кампаній; недостатня ефективність контролю за дотриманням вимог Конституції і виконання законів України.

До демографічно-соціологічних загроз відносяться: можливість виникнення конфліктів у сфері міжетнічних і міжконфесійних відносин; радикалізація проявів екстремізму в діяльності деяких об'єднань національних меншин та релігійних громад.

До злочинних (направлених проти держави) належить загроза проявів сепаратизму в окремих регіонах України.

До ідейно-політичних загроз відноситься структурна та функціональна незбалансованість політичної системи суспільства, а саме нездатність окремих її ланок до оперативного реагування на загрози національній безпеці [5].

На нашу думку, зазначений перелік показує, що характеристика основних загроз у внутрішньополітичній безпеці України потребує більшої уваги з боку науковців, оскільки вона може мати більше деталізоване обґрунтування.

Таким чином виникає певна необхідність у подальшому вивченні і обґрунтуванні терміну «загрози у внутрішньополітичній сфері» як основної термінологічної категорії. Такі наукові пошуки сприятимуть у подальшій розробці ефективної системи протидії усім загрозам та ризиками, що виникають у внутрішньополітичній безпеці держави.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. *Відомості. Верховної Ради України (ВВР)*. 1996. № 30. 141 с.
2. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T182469>
3. Циганов В. П. Політична безпека і безпечна політика: складові, ознаки, стан, тенденції. Київ : Ніка центр, 2006. 112 с.
4. Національна безпека України: 1994–1996 рр.: наукова доповідь НІСД. К. : НІСД, 1996. 200 с.
5. Нижник Н. Р., Ситник Г. П., Білоус В. Т. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку) : навч. посіб. К. : Преса України, 2000.